

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИКИ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Матвієнко-Біляєва Галина Леонідівна, канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємства та менеджменту, Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця

Розвиток логістики тісно пов'язаний з еволюцією ринкових відносин, а конкретніше – з розвитком теорії й практики управління матеріальними та супутніми інформаційними і фінансовими потоками, з розв'язанням комплексу проблем з постачання сировини, матеріалів, готової продукції від підприємств-виробників до кінцевих споживачів відповідно до їхніх вимог.

Важлива роль на етапі становлення логістики приділялась пошуку оптимального використання сировини, заміні однієї сировини на іншу, більш дешеву, комплексному її використанню, скороченню витрат на допоміжні матеріали. Крім того, приймалися рішення про вибір стратегії транспортування в процесі постачання.

Вітчизняні вчені: М. Ю. Григорак [1], Є. В. Крикавського [2] зазначають, що в Україні розвиток логістичного управління залежить від багатьох негативних і позитивних чинників, зовнішніх і внутрішніх проблем. До зовнішніх можна віднести, по-перше, все ще негативний стан економіки в цілому, фінансову кризу, поки що невисокий обсяг виробництва, низьку купівельну спроможність населення, реструктуризацію економіки, недостатній рівень інвестиційної активності. По-друге, причиною повільного розвитку руху товарів на засадах логістики є той факт, що тривалий час у вітчизняній економіці не оцінювалися належним чином значення сфери обігу, яка в концепції логістики відіграє визначальну роль.

Транспорт як провідна галузь економіки забезпечує функціонування і розвиток усіх галузей господарського комплексу країни, виступає фундаментальною основою їх взаємодії під час економічного розвитку.

На сьогоднішній день транспортний сектор України – це значний сегмент для економіки країни в цілому, адже ефективна та злагоджена робота транспортної системи є рухомою силою для загального розвитку країни.

Проблеми транспортної галузі посилюються за рахунок підприємств - основних споживачів транспортних послуг, які не здатні забезпечити достатні обсяги перевезень, а отже, відповідний сучасним потребам рівень прибутковості.

Транспортний комплекс України поєднує в собі різні види транспорту, такі як: автомобільний, морський та річковий, авіаційний, залізничний, трубопровідний. В транспортній системі України основний обсяг перевезень вантажів здійснюється залізничним, автомобільним та трубопровідним видами транспорту.

Як показує аналіз світового досвіду використання видів транспортних засобів в діяльності підприємства то перевага надається саме автомобільному транспорту. Одна з основних переваг автомобільного транспорту це висока маневреність, гнучкість, здатність перевозити різні види вантажу, висока швидкість доставки. Отже, його використання є найраціональнішим в діяльності сучасного підприємства [1-3].

Основна мета транспортної логістики в діяльності підприємства полягає в забезпеченні збалансованої роботи усіх його структурних підрозділів за рахунок своєчасної доставки необхідних складових (сировини, матеріалів, напівфабрикатів, комплектуючих і т.д.) для виготовлення готової продукції з урахуванням мінімальних витрат часу [3].

Розвиток транспортної логістики в діяльності сучасних підприємств є однією з необхідних умов підвищення їх конкурентоспроможності.

Основні проблеми транспортної логістики підприємства є:

1) високий ступінь зносу основних засобів. Зношеність основних засобів підприємства є головною причиною занепаду сучасних підприємств, їх модернізація чи відновлення потребує великих інвестицій яких на сьогоднішній день підприємства не мають;

2) низька вантажопідйомність транспортних засобів. Не всі підприємства можуть собі дозволити мати в своєму розпорядженні автомобілі різних за вантажопідйомністю видів транспорту, а саме: 1-2 клас – це автотранспорт який використовується, в основному, для роздрібної торгівлі і має вантажопідйомність до 1 тони; 3 клас – вантажопідйомність до 3 тон; 4 клас - вантажопідйомність до 5 тон; 5 клас – вантажопідйомність до 8 тон;

3) відсутність на підприємстві транспортно-експедиторського обслуговування. Транспортно-експедиторське обслуговування розглядається як комплексна система доставки, що включає перевезення товару від виробника до споживача і виконання пов'язаних з нею вантажно - розвантажувальних робіт.

Таким чином, основним завданням транспортної логістики в діяльності сучасного підприємства є забезпечення технічної, технологічної і економічної збалансованості учасників транспортного процесу.

Тому до завдань транспортної логістики сучасного підприємства слід віднести:

1) вибір транспортного засобу, який буде застосовуватись як в межах підприємства так і за його кордонами;

2) створення транспортних систем або транспортних ланцюгів, тобто взаємозв'язок між виробничими підрозділами підприємства, а за межами підприємства це взаємозв'язок між виробником і споживачем готової продукції;

3) визначення раціонального маршруту доставки готової продукції споживачеві;

4) визначення раціонального використання транспортних засобів підприємства (визначення витрат на їх утримання та модернізацію) чи

залучення сторонніх логістичних організацій з приводу доставки готової продукції споживачеві.

Досвід багатьох закордонних підприємств, які перейшли на логістичну концепцію, підтверджують, що політика впровадження в діяльність сучасного підприємства логістичної системи має велике значення і дає позитивні результати. Отже, вона підвищує його конкурентоспроможність, збільшує прибуток, дозволяє прискорити впровадження прогресивніших транспортних технологій і поліпшити обслуговування споживачів [3].

Узагальнюючи вищевикладене, можна сформулювати основні проблеми транспортної логістики сучасного підприємства: високий ступінь зносу основних засобів; низька вантажопідйомність транспортних засобів; відсутність транспортно-експедиторського обслуговування все це призводить до зниження прибутковості підприємства та втрати його конкурентоспроможності.

Вирішення вище зазначених проблем є визначальною умовою подальшого успішного розвитку сучасного українського підприємства та його логістичної діяльності, а зокрема транспортної логістики, призведе до підвищення фінансово-економічних показників підприємства в цілому.

Література:

1. Григорак М. Ю. Стратегічні новації на ринку логістичних послуг в Україні // Економіка, підприємництво та менеджмент. – 2007. – № 1. – С. 85–93.
2. Крикавський Є. Логістичне управління : підручник – Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2005. – 684 с.
3. Малярець Л. М., Г. Л. Матвієнко-Біляєва. Формалізація задач контролінгу логістичної діяльності підприємства: монографія – Харків : ВД «ХНЕУ», 2010. – 227 с.